

**VÝROČNÍ ZPRÁVA
MUZEA BOŽENY NĚMCOVÉ
V ČESKÉ SKALICI**

2004

**VÝROČNÍ ZPRÁVA
MUZEA BOŽENY NĚMCOVÉ
V ČESKÉ SKALICI
ZA ROK 2004**

**MUZEUM
BOŽENY NĚMCOVÉ**

2004

• Muzeum Boženy Němcové v České Skalici
• Maloskalická 47
• Česká Skalice
• 552 03

• IČ 00104256
• DIČ CZ00104256

• Zapsáno v obchodním rejstříku u Krajského soudu v Hradci Králové,
• oddíl Pr. , vložka 152

4

OBSAH

I. Právní postavení muzea	
a Zřizovací listina	7
b Majetek	7
i Steidlerův hostinec	7
ii Areál Barunčiny školy	8
iii Maloskalická tvrz	8
iv Kovárna	8
c Personalistika	9
II. Expozice muzea	
a Život a dílo Boženy Němcové ve Steidlerově hostinci	10
b Galerie Josefa Vondráčka	10
c Galerie Julie Winterové-Mezerové	10
d Barunčina škola	10
e Smíšená expozice v zadním traktu areálu	10
f Naučná stezka Babiččino údolí	11
III. Služby	
a Zpřístupnění expozic	11
b Maloskalický muzejní areál – návštěvnost	11
b Areál Barunčiny školy – návštěvnost	11
c Programy pro děti?	12
d Dálkový přístup	12
e Odborné technické práce	12
f Výstavy	12
IV. Odborné činnosti	
a Muzejní sbírky	13
b Muzejní archiv	15
b Konference	15
V. Jiřinkové slavnosti a tradiční výstava jiřinek	16
VI. Granty	16
VII. Kovárna	17
VIII. Program výstav a akcí muzea v roce 2004	18

2004

PRÁVNÍ POSTAVENÍ MUZEA

ZŘIZOVACÍ LISTINA

Muzeum Boženy Němcové v České Skalici je příspěvkovou organizací města Česká Skalice zřízenou podle zákona 250/2000 Sb. Statutárním orgánem instituce je ředitel muzea, jehož pravomoci jsou stanoveny ve zřizovací listině. Z důvodu změny zákona 122/2000 Sb. schválilo zastupitelstvo města dne 8. prosince 2004 změnu zřizovací listiny tím, že

1. rozšířilo článek III o bod (Hlavní účel a předmět činnosti je) poskytování standardizovaných veřejných služeb podle zákona 122/2000 Sb.;
2. rozšířilo článek V (Vymezení majetku předaného organizaci do správy) o specifikaci prostor v tzv. kovárně: Kovárna – část budovy (tři místnosti vlevo od hlavního vchodu, první patro, podkroví), Česká Skalice, Maloskalická čp. 40. Uvedený majetek má zřizovatel ve svém vlastnictví a je zaznamenán na listu vlastnictví č. 10001, pro katastrální území Malá Skalice;
3. provedlo další formální úpravy.

Muzeum je odbornou institucí, jejíž povinnosti vyplývají ze zákona o ochraně sbírek muzejní povahy (122/2000 Sb.), archivního zákona (97/1974 Sb.), knihovnického zákona (257/2001 Sb.), zákona o státní památkové péči (20/1987 Sb.) a zřizovací listiny z roku 2001. Dne 16. května bylo muzeum zapsáno do obchodního rejstříku vedeného Krajským soudem v Hradci Králové do oddílu Pr, vložky 152.

MAJETEK

Muzeum Boženy Němcové v České Skalici spravuje následující objekty: Steidlerův hostinec (výstavní síň, hlavní expozice, administrativní trakt, depozitáře a odborná pracoviště), maloskalickou tvrz, areál Barunčiny školy, část tzv. měšťanské kovárny.

STEIDLERŮV HOSTINEC

Budova je kulturní památkou, zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejst. č. 44983/6-1582 jako hospoda Steidlerova (zapsáno do státního seznamu před r. 1988, památkou od 28. 2. 1964). V předchozích letech financoval zřizovatel výměnu střešní krytiny, subvencí pak zateplení Jiřínkového sálu. V roce 2004 byla natřena okna v přízemí budovy a část souboru oken v prvním patře (okna do dvora, vynechaná při nátěrech v roce 2000).

V přízemí budovy se objevují stálé problémy se vzlínáním vlhkosti, a to v i prostorech, kde byly aplikovány v minulosti sanační omítky. Problematický se jeví stav hygienických zařízení pro návštěvníky – plně funkčních, avšak vzhledově a subjektivně nevyhovujících (zápach).

Další úpravy roku 2004: nátěr (červeného) schodiště, přepažení chodby (oddělení prostor

návštěvníckých od administrativních s efektem zateplení administrativní části).

Další problémy: rychle chátrající vnější omítky – negativní efekt z hlediska přitažlivosti areálu.

Na podzim roku 2004 bylo z prostředků zřizovatele osvětleno okolí hostince – stará fara (1× zemní svítidlo), socha Barunky Panklové (1× zemní svítidlo), hostinec (1×), klášter (1× z Jiřinkového parku, 1× od mostu přes Úpu).

AREÁL BABURNČINY ŠKOLY

Budova je kulturní památkou, zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejst. č. 21923/6-1575 jako jiná škola Boženy Němcové (zapsáno do státního seznamu před r. 1988, památkou od 28. 2. 1964).

V roce 2004 byla vybita expozice v zadním traktu, dále zde byly natřeny parapety a mříže v oknech, natřeny dveře (2003). Zřizovatel financoval opravu střechy na roubené budově školy a přilehlém atriu. Oprava byla provedena, zdá se, velmi dobře za použití tlakově impregnovaného štípaného šindele. Bohužel nezbyly peníze na opravu střech zadního traktu, kde se stav střechy jeví rovněž jako katastrofální.

Další problémy: stav dláždění na nádvoří trpí vnějšími vlivy („shora“ – mechanické poškozování a zvětrávání; „zdola“ působením vedlejších efektů prosaku drenáže, tzn. sesedání podloží). Dláždění je průběžně opravováno ze starých zásob kamene, koncem roku 2004 byl odhalen nevyhovující stav drenáže v atriu.

MALOSKALICKÁ TVRZ

Hradby tvrze zvětrávají, opravám je věnována patřičná pozornost. Do obou sklepení tvrze prosakují dešťové srážky, toto je znepokojující především kvůli souvislosti se stavem elektroinstalace – revizím je věnována patřičná pozornost.

KOVÁRNA

Budova je kulturní památkou, zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejst. č. 25531/6-1582 jako venkovská usedlost (zapsáno do státního seznamu před r. 1988, památkou od 28. 2. 1964).

Kamenný dům je ve vlastnictví zřizovatele, muzeum spravuje pouze část objektu. V bývalém přízemním bytu je provizorní depozitář a skládek. Dva bývalé byty byly převedeny do správy rozhodnutím zastupitelstva města z 8. 12. 2004, pouze u jednoho z nich došlo k předání klíčů, do druhého z bytů nemá prozatím vedení muzea přístup. Dům je poškozen mnoha prasklinami, omítky ve velkém opadávají, a protože není dlouhodobě vytápěn, přízemní prostory jsou postiženy vysokou vlhkostí patrnou jak uvnitř, tak vně. O zamýšleném využití budovy na jiném místě této zprávy.

PERSONALISTIKA

V letech 1999–2001 proběhla revize úvazků neodborného personálu, proto v této oblasti nebylo nutno realizovat již žádná opatření. Dlouhodobě šetří muzeum část mzdového fondu tím, že funkci knihovníka vykonává knihovník partnerského muzea, druhá polovina úvazku je vymezena prací archivářskou. V roce 2004 se věnovala archivářka více vysokoškolskému studiu, propad hodin úvazku se podařilo doplnit fundovaným archivářem s dlouholetou zkušeností ze Státního ústředního archivu (dnes Národního archivu). O práci archivu v této zprávě na jiném místě. Dokončení studia archivářky v roce 2005, její ohlášený odchod a omezené možnosti výpomocí zmíněným archivářem nutí vedení muzea hledat kvalifikovanou náhradu.

V roce 2004 úspěšně dokončila školu muzejní propedeutiky dokumentátorka, stejný kurz absolvovala pracovnice, která nastoupila (od 1. ledna 2005) na pozici účetní, neboť pracovnice vykonávající tuto práci ohlásila na podzim roku 2004 odchod do důchodu v prvním čtvrtletí roku 2005. Přicházející účetní má tedy nejen odborné vzdělání ekonomické, ale i průpravu muzejní, což je velice významné v instituci s nízkým počtem pracovníků, kde každý musí vykonávat kumulovaně několik funkcí. Taková skladba povinností ovšem nutně vyžaduje vysoké pracovní nasazení a značnou schopnost improvizace a předvídavosti. Přesto na některé úkoly zbývá málo času.

Konzervátor muzea rovněž vykonává řadu kumulovaných úkolů (např. v oblasti údržby obou muzejních areálů). Svou odbornou znalost si udržuje mj. účastí v komisi konzervátorů a restaurátorů Asociace muzeí a galerií. Ředitel muzea je garantem jak administrativních, tak odborných činností. V roce 2004 se účastnil jak školení v oblasti řídicí práce, tak odborných konferencí (Vlna zakládání muzeí v českých zemích 1900–1914, Prachatice; Perla v hrubé kazajce, Klatovy). Na sklonku roku se pak stal předsedou regionálního kolegia muzeí kraje Aloise Jiráska, Boženy Němcové a bratři Čapků Asociace muzeí a galerií.

Poznámka: V roce 1999 muzeum vykazovalo 5 programových dnů (Když chodila Božena Němcová do školy), v roce 2004 pak již 23! (Když chodila Božena Němcová do školy, Smím prosit?, Babiččiny Vánoce, Dny textilní řemesel), a to nehledě na rozšíření dalších činností jako např. zvýšení počtu představení při výstavě jirinek z jednoho na tři při souběžném zavedení soutěže o nejkrásnější jirinku a zřízení muzejní kavárny... Zvyšující se výkony muzea při stagnujícím počtu zaměstnanců vedou ke kolizi s úkoly vyplývajícími ze zákona 122/2000, který definuje povinnosti správy sbírek. V budoucnu proto musí být záměry programové skladby nemuzejního charakteru přizpůsobeny primárním povinnostem muzea.

EXPOZICE MUZEA

ŽIVOT A DÍLO BOŽENY NĚMCOVÉ VE STEIDLEROVĚ HOSTINCI

Expozice vybudovaná na počátku šedesátých let 20. století, věcně velmi zdařilá, nicméně esteticky zastaralá. Dnešním muzeologickým standardům zdaleka nevyhovuje jak svou dvojnásobnou měrností (je „papírková“), tak dobou trvání: oproti doporučovaným pěti letům stojí více než čtyři desítky let (k drobné renovaci došlo, pravda, v osmdesátých letech). Na expozici (230 m²) navazuje Jiřinkový sál (170 m²), do jehož předsálí byly v roce 2002 umístěny nové expoziční panely vztahující se k historii jiřinkových slavností. Sál je využíván k pořádání koncertů, besed, různých představení a obřadů (svatby, vítání občánků). V budoucnu je třeba zabývat se stavem parketové podlahy.

Výstavní síň v Steidlerově hostinci: Zde se pořádají krátkodobé výstavy. Sál (138 m²) je čerstvě vybílen (2002), má novou elektroinstalaci (2002) a nové sanační omítky. Soupis výstav a akcí na jiném místě této zprávy.

GALERIE JOSEFA VONDRÁČKA

Stálá výstava oblíbeného českoskalického malíře. V budově Textilního muzea TIBA.

GALERIE JULIE WINTEROVÉ-MEZEROVÉ

Stálá výstava významné regionální malířky (z Úpice), která muzeu odkázala značnou část pozůstalosti. V budově Textilního muzea TIBA.

BARUNČINA ŠKOLA

Školní třída (55 m²) – expozice postavená podle povídky Boženy Němcové Pan učitel. V autentické budově původní českoskalické školy. Tzv. atrium s uměleckou keramickou výzdobou inspirovanou dílem Boženy Němcové (Pan učitel, Babička) – venkovní zastřešený prostor.

SMÍŠENÁ EXPOZICE V ZADNÍM TRAKTU AREÁLU

Tři sály: Stručné dějiny České Skalice (21 m²) – papírková výstava. Světnice pana učitele (26 m²) – s odkazem na význam Josefa Arnošta Koliska. Historie bitvy prusko-rakouské roku 1866 (39 m²).

Neorganicky složená expozice. Záměrem vedení muzea je ve všech třech sálech vystavit monotematicky sbírky vztahující se k válce r. 1866, a to v roce 2006, kdy si bude město připomínat 140. výročí bitvy. Téma je pro návštěvníky velmi atraktivní, v depozitářích muzea se nachází značné množství militárií, které lze vystavit.

NAUČNÁ STEZKA BABIČČINO ÚDOLÍ

Údolí řeky Úpy od České Skalice nese od přelomu 19. a 20. století pojmenování podle osoby, jež je ústředním prvkem povídky Babička, zasazené do okolí České Skalice.

Od počátku osmdesátých let 20. století provází stezka návštěvníky od všech českoskalických muzejních expozic přes ratibořické památky až k rýzmburskému altánu. Na trase dlouhé 7,5 km zahrnuje 24 zastavení v klidném prostředí parků, lesů a luk, která zájemcům osvětlují nejen historii dotčeného území, ale i její přírodní zajímavosti. Vstup na stezku je zdarma.

Pracovníci muzea na zimu tabule svázejí do zastřešených prostor, a tak je stav stezky (jde o dřevěný materiál) relativně dobrý. V roce 2004 započalo muzeum postupnou obnovu informačních tabulí: Tabule č. 1 (u Barunčiny školy) byla vyrobena z plastové fólie a byl na ní aplikován nový design, aby plnila lépe svou propagační úlohu. Tabule č. 3, umístěná při vstupu do Bažantnice musela být vyrobena znovu, protože stojí na místě, kde je vystavena více působení klimatických vlivů (není ve stínu lesa). Při té příležitosti na ní byl upraven text, protože již neodpovídal realitě. Podobný zásah bude muset muzeum učinit i u dalších tabulí. Podrobný popis dalších zásahů obsahuje závěrečná zpráva grantového řízení Královéhradeckého kraje, jež na opravy přispěl.

SLUŽBY

ZPŘÍSTUPNĚNÍ EXPOZIC

Muzeum bylo návštěvníkům otevřeno takto: Steidlerův hostinec celoročně, v sezoně i s tvrzí denně kromě pondělí, včetně svátků. Areál Barunčiny školy byl otevřen od května do září denně kromě pondělí, včetně svátků. (O prázdninách všechny expozice denně!)

MALOSKALICKÝ MUZEJNÍ AREÁL – NÁVŠTĚVNOST

AREÁL BARUNČINY ŠKOLY – NÁVŠTĚVNOST

Tabulky v přílohách...

Poznámka k návštěvnosti: Trvá propad návštěvnosti škol. Propad je způsoben snižováním počtu dětí ve školách a vysokými náklady na cestování a ubytování, které nejsou rodiče schopni či ochotni hradit. Přestože propad návštěvnosti je celospolečenským úkazem (podle regionálního tisku např. objekty východočeské pobočky Národního památkového ústavu navštívilo v roce 2004 o 15 procent lidí méně, než v roce předcházejícím), trpí zájem o návštěvu českoskalických muzeí ještě stupňováním negativní kampaně kolem ratibořických památek. Ohlášené výpravy nezřídka ruší rezervace, protože se na základě výkladu médií domnívají, že místní památkový prostor je nefunkční. Možnosti muzea jsou v tomto ohledu omezené, přesto cíleně propaguje

své expozice prostřednictvím veletrhů cestovního ruchu a přímou propagací ve školách. Za jednou z metod propagace pak považuje vedení muzea i umožnění bezplatného vstupu pedagogickému personálu! Speciálně pro školy byl pak v roce 2004 připraven program Ideální školní výlet, který bude propagován i v letech následujících.

Prázdninová návštěvnost expozic se jeví v zásadě jako stabilní. Chceme, aby se u nás všichni návštěvníci cítili dobře, proto vedeme personál muzea k ochotnému přístupu a sledujeme jeho odbornost! Zvýšení návštěvnosti bychom chtěli dosáhnout úpravou expozice války 1866 v areálu Barunčiny školy a zásadní přestavbou hlavní expozice ve Steidlerově hostinci.

PROGRAMY PRO DĚTI

Také v roce 2004 uspořádalo muzeum společně s DDM Bájo dva výchovně-vzdělávací programy (Smím prosit? aneb Setkání s Boženou Němcovou; Barunčina škola aneb Když chodila Božena Němcová do školy) a podílelo se na druhém ročníku interaktivního programu Textilního muzea Textilní řemesla. Pro školy, ale i širokou veřejnost byl opět připraven program v rámci výstavy Babiččiny Vánoce 2004.

DÁLKOVÝ PŘÍSTUP

V rámci projektu Ideální školní výlet byly před začátkem sezony 2004 zprovozněny nové internetové stránky muzea. Zdá se, že záměr poskytovat informace o Boženě Němcové i formou dálkového přístupu byl naplněn, neboť došlo k výraznému zvýšení návštěvnosti stránek. (Aktuální statistika na <http://www.bozenanemcova.cz/stats/index.html>.)

ODBORNÉ TECHNICKÉ PRÁCE

Pro omezený okruh zájemců je muzeum schopno provést restaurátorské a konzervátorské zásahy v rámci volných kapacit svého odborného pracoviště. Z institucí, které si v muzejních dílnách zadaly odborné zásahy, jmenujme Národní technické muzeum Praha.

VÝSTAVY

Kromě stálých expozic připravilo muzeum Boženy Němcové program krátkodobých výstav, který byl beze zbytku naplněn. Jejich seznam uvádíme v příloze. Propagace výstav proběhla podle tradičního schématu (předtiskové plakáty, kvalitní pozvánky), počet výleповých míst se nezměnil.

ODBORNÉ ČINNOSTI

MUZEJNÍ SBÍRKY

Muzeum spravuje rozsáhlý sbírkový fond, zapsaný v centrální evidenci sbírek (CES), a hodnotný archiv.

SBÍRKA HISTORICKÁ MUZEA BOŽENY NĚMCOVÉ

CES: HBN/002-03-11/053002

území: region Českoskalicka

období: 19. – 20. století

předměty: porcelán, křemík, sklo, nábytek, lidové výrobky, cínové předměty, oděvy

celkový počet položek: 1314

SBÍRKA MILITÁRIÍ MUZEA BOŽENY NĚMCOVÉ V ČESKÉ SKALICI

CES: MBM/002-02-15/047002

území: bojiště prusko-rakouské bitvy u České Skalice 28. 6. 1866

období: převážná část sbírky z roku 1866

předměty: ruční a palné zbraně, střelivo, čáky, přilby, příslušenství k vojenské výstroji, uniformy

celkový počet položek: 458

SBÍRKA VÝTVARNÉHO UMĚNÍ MUZEA BOŽENY NĚMCOVÉ

CES: VBN/002-03-11/054002

území: region Českoskalicka

období: 19. – 20. stol.

předměty: výtvarná díla regionálních umělců, výtvarná díla s regionální tematikou, díla spojená s B. Němcovou

celkový počet položek: 1196

SBÍRKA ARCHEOLOGICKÁ MUZEA BOŽENY NĚMCOVÉ V ČESKÉ SKALICI

CES: MBN/002-02-05/044002

území: ČR, Česká Skalice, Říkov, Slatina nad Úpou, Doubravice, Sviništany, Vestec, Brzice, Kostelec nad Orlicí

období: nspecifikováno

předměty: různé pracovní nástroje, nádoby, střepy z nádob, kovové části nádob, nástrojů, kachle

v majetku České republiky

celkový počet položek: 254

SBÍRKOVÝ FOND KNIH MUZEA BOŽENY NĚMCOVÉ V ČESKÉ SKALICI

CES: MČS/002-04-24/093002

Sbírku spravuje knihovník partnerského Textilního muzea

území: územně lze blíže vymezit pouze regionální část sbírkového fondu knihovny; ta zahrnuje Českou Skalici a její okolí s několika vzdálenějšími městy (Jaroměř, Náchod, Červený Kostelec, Hronov); ostatní části sbírky pocházejí zvláště z území Česka, Slovenska, Německa

období: 17.–20. století

předměty: sbírku tvoří knihy, časopisy, sborníky, separáty (staré tisky, knihy z 19. století, knihy o prusko-rakouské válce 1866, dílo Boženy Němcové, knihy o životě a díle Boženy Němcové, regionální literatura, knihy Václava Řezníčka (1861–1924) – regionálního spisovatele, původem z České Skalice, ředitele Knihovny Národního muzea

celkový počet položek: 17 356

Práci se sbírkami považuje vedení muzea za základ muzejní práce, proto se dokumentátorka muzea zapojila v letech 2003 a 2004 do specializačního kurzu Škola muzejní propedeutiky pořádaného Asociací muzeí a galerií. Kurs zakončila zkouškou.

Sbírkové předměty jsou řádně evidovány podle náležitostí zákona 122/200 Sb., a to buď elektronicky (databáze jsou pravidelně zálohovány a kopie vytištěny), nebo v tradiční přírůstkové knize. Až na fondy knihovny se jedná pouze o chronologickou evidenci. Započetí systematické evidence brání nízký počet pracovníků, resp. vytížení dokumentátorky dalšími, nezbytnými úkoly (provádění návštěvníků, dokumentace BOZP a PO, revizí atp.)

Akviziční činnost je utlumena z důvodů nedostatku peněz na nákup dalších předmětů, v roce 2004 byly prostředky věnovány na nákup výtvarných děl z pozůstalosti po akademické malířce Kamile Matějčkové-Myškové a dokupování fondu knihovny. Muzeum přijalo několik darů v souvislosti s pořádáním výstavy Z hudebních tradic České Skalice, a to jak do sbírek, tak do archivu. A konečně byly sbírky obohaceny ze starého sbírkového fondu.

Velmi pečlivě je vedena konzervátorská dokumentace: v roce 2004 bylo restaurováno 104 kusů předmětů, 9 knihovních jednotek prošlo vazbou a převazbou. Vzhledem k tomu, že mnohé ze sbírkových předmětů jsou stále ohroženy vlhkostí a dřevokazným hmyzem (depozitář v areálu Barunčiny školy), věnují se správci sbírek jejich stálé kontrole. Pečlivě jsou vedeny depozitární deníky, ačkoli zjištění v nich uvedená (nízká teplota, vysoká vlhkost v některých sálech) by bylo možno eliminovat pouze jiným režimem v depozitářích, což by zásadně ovlivnilo náklady organizace (výše uvedený depozitář není vytápěn, nejsou v něm totiž žádná topná tělesa). Vedení muzea si změnu slibuje od rozsáhlé reorganizace depozitárního zázemí spojeného s plánovaným vytvořením knihovny s badatelnou v budově Steidlerovy kovárny a centralizovaným přesunem

sbírkových předmětů do depozitární jednotky ve druhém patře budovy Steidlerova hostince.

MUZEJNÍ ARCHIV

V roce 2004 došlo k průlomovému posunu v práci muzejního archivu. Díky lepší organizaci práce a částečnému úvazku zkušeného archiváře se podařilo od základu restrukturalizovat archivářské dokumenty a položit základy pro další odborné zpracování. Při třídění archiválií byly vymezeny nové fondy a sbírky (fond Bendl, sbírka cechovních dokumentů atd.) a do prostor archivu byly přesunuty i archiválie z vlhkého a nedůstojného prostředí tzv. kovárny. Ty byly ovšem ve velkém napadeny plísněmi, což přivedilo nutnost zabývat se jejich dezinfekcí. Tento profesionální úkon byl proveden na vědeckém pracovišti Národního archivu. Tamní špičkoví restaurátoři se rovněž věnovali poničeným starým mapám České a Malé Skalice (kolem roku 1840), doplnili je speciálním papírem, očistili a uložili do průhledné folie. Díky neformálním kontaktům s touto institucí ušetřilo muzeum značné prostředky!

Souběžně s těmito činnostmi probíhal proces revize fotoarchivu muzea. Fotografie byly ukládány do speciálních schránek z nekyselého papíru, přičemž práce nebyly zdaleka dokončeny. Pro evidenci fotoarchivu bude použit zakoupený software (Demus Fotoarchiv). V roce 2004 byla dokončena elektronická evidence fondů Božena Němcová, Pomník Němcová a Josef Arnošt Kolisko a byla převedena do nově zakoupeného softwarového produktu Bach Osobní fond, s nímž bude ještě třeba naučit se pracovat. Elektronická databáze byla dobře využita při spolupráci s pracovníky Filozofické fakulty UK Praha, která nově zpracovává korespondenci Boženy Němcové či s pracovníci Památníku národního písemnictví, jež v muzeu studovala obrazovou složku téhož fondu. Pro zaneprázdnění pracovníků archivu byla na rok 2005 odložena záložní reprografie fondu Božena Němcová, pro niž byl zakoupen lepší skener. Další postup prací v archivu bude záležet na tom, jak fundovaného archiváře se podaří získat v následujícím období. Při nenárokování knihovnické poloviny úvazku je však muzeum schopno nabízet v úvazku jen zhruba 1 000 hodin ročně a středoškolskou odměnu. Obsadit místo vysokoškolákem, jak tomu bylo dosud, se však pravděpodobně nepodaří.

V archivním prostoru Mo13 je vytvářeno předepsané klima, vybavení prostor je částečně zapůjčeno z fondu Textilního muzea.

KONFERENCE

Na podzim roku 2004 začala příprava konference s pracovním názvem Božena Němcová, život, doba, dílo, jejíž ohlášení se již v zárodku setkalo s pozitivním ohlasem vědecké veřejnosti. V rámci přípravy konference, jejíž agenda byla zčásti přenesena na odborného archiváře, byl navázán úzký vztah se sekretariátem III. kongresu světové literárněvědní bohemistiky, s nímž byla

dohodnuta reciproční podpora akcí zaměřených na podobné téma, a s Centrem genderových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy.

JIŘINKOVÉ SLAVNOSTI

TRADIČNÍ VÝSTAVA JIŘINEK 5.–7. ZÁŘÍ

Muzeum přispělo ke zdárnému průběhu jiřinkových slavností úspěšnou realizací výstavy jiřinek (včetně volného vstupu do maloskalického muzejního areálu) a organizačním zajištěním tradičních koncertů na nádvoří maloskalické tvrze, resp. v Jiřinkovém sále. Vzhledem k příjemnému počasí (na něm je návštěvnost velmi závislá) byla výstava dobře navštívena. Díky grantové podpoře se podařilo připravit dotisk barevné skládačky Českoskalické jiřinkové slavnosti, která byla návštěvníkům dána k dispozici zdarma.

Dramaturgie doprovodných koncertů pokročila k větší pestrosti: pro milovníky dechové a proménádní hudby byl připraven nedělní koncert (Dechový orchestr mladých ZUŠ z Hronova) a v sobotu proběhl v Jiřinkovém sále velmi pěkný koncert klavíristy a písničkáře Jana Buriana. Sobotní koncerty, zavedené roku 2001, se osvědčily a muzeum počítá s tím, že je bude pořádát i nadále. Protože jsou přístupné všem návštěvníkům výstavy jiřinek zdarma, neobejde se ani nadále jejich organizace bez finančního zabezpečení z rozpočtu jiřinkových slavností.

Sobotní program byl obohacen navíc speciálním vystoupením folklorního souboru Barunka v programu Smím prosit?, nově muzeum připravilo vystoupení herce Národního divadla Radovana Lukavského a klavíristky Marie Wiesnerové. Představení mělo značný ohlas, a proto chce vedení muzea v pátečních vystoupeních divadelního charakteru pokračovat. Jejich organizace však bude vždy záležet na možnostech získání grantové podpory.

GRANTY

V roce 2004 se muzeu podařilo získat podporu pro následující projekty:

UZAVŘENÝ TELEVIZNÍ OKRUH BARUŇCINA ŠKOLA

Dotace ministerstva kultury z programu ISO na zabezpečení objektu v roce 2004.

Do areálu Baruňciny školy byly instalovány dvě kamery, jejichž signál je přenášen do videoseveru umístěného v prostorách Steidlerova hostince. Díky kamerám je možno sledovat stav části areálu (nádvoří, expozice 1866) v sezoně i mimo ni.

JIŘINKOVÉ SLAVNOSTI

Dotace z grantového programu Královéhradeckého kraje č. KPG200401.

Díky podpoře Královéhradeckého kraje se podařilo obohatit výstavu jiřinek, a tedy jiřinkové

slavnosti o páteční představení divadelního charakteru (vystoupil v něm mj. herec Národního divadla Radovan Lukavský), které bylo dobře navštíveno, dále byl z prostředků grantu ušit kostým pro postavu B. Němcové v programu Smím prosit a dotištěna skládačka poskytující informace o jiřinkových slavnostech.

NAUČNÁ STEZKA BABIČČINO ÚDOLÍ

Dotace z grantového programu Královéhradeckého kraje č. CRG200403.

Díky podpoře Královéhradeckého kraje byly uskutečněny tyto opravy stezky: výměny částí šindelových stříšek jednotlivých zastavení, nátěry některých konstrukcí zastavení, výměna poničených desek zastavení č. 1 a č. 3.

IDEÁLNÍ ŠKOLNÍ VÝLET

Dotace z grantového programu Královéhradeckého kraje č. CRG200404.

Díky podpoře Královéhradeckého kraje byl připraven barevný propagační materiál akce pro školy. Pro školy byla připravena internetová prezentace a financována propagace akce. Pro udržení pozitivního efektu tohoto způsobu propagace bude však třeba informační kampaň zopakovat.

KOVÁRNA

V roce 2004 byla uvolněna další část budovy čp. 40, a to kvůli odstěhování nájemnice s dvěma dětmi do jiného (městského) bytu. Poslední nájemnice avizovala zájem odejít do domova důchodců. Muzeum však stále využívalo jen část budovy jako technický skládek a provizorní depozitář. Se záměry na využití budovy bylo již v roce 2003 seznámena rada města, v roce 2004 byly tytéž materiály postoupeny externí architektce města. Muzeum má stále zájem využívat první patro budovy jako knihovnu s badatelnou a přízemí pro služby spojené s muzejním provozem. Budova je však ve zbědovaném stavu a záměry vedení muzea se bez podpory zřizovatele nemožnou uskutečnit.

Mgr. Milan Horký

ředitel muzea

V České Skalici dne 1. 2. 2005

PROGRAM VÝSTAV A AKCÍ MUZEA V ROCE 2004

MALOSKALICKÁ TVRZ

Tradiční výstav jiřinek

- ✓ 3.–5. září 2004

Neuskutečněný herecký koncert

- ✓ pátek 3. září 17.00; Jiřinkový sál
- ✓ účinkující: Radovan Lukavský, klavírní doprovod: Marie Wiesnerová
- ✓ z programu pražského Divadla Viola, pro návštěvníky výstavy jiřin zdarma

Smím prosit?

- ✓ sobota 4. září 15.00; Steidlerův hostinec
- ✓ komponovaný program v dobových kostýmech, předvedení české besedy, pro návštěvníky výstavy jiřin zdarma

Jan Burian: KONCERT

- ✓ sobota 4. září, od 16.30; Jiřinkový sál
- ✓ koncert a vyprávění předního českého písničkáře, pro návštěvníky výstavy jiřin zdarma

Promenádní koncert na maloskalické tvrzi

- ✓ neděle 5. září, 14–16 hodin; maloskalická tvrz
- ✓ Dechový orchestr mladých ZUŠ z Hronova, řídil Miloš Meier, pro návštěvníky výstavy jiřin zdarma

STEIDLERŮV HOSTINEC, VÝSTAVNÍ SÍŇ MUZEA BOŽENY NĚMCOVÉ

Z výtvarných prací členů novoměstského výtvarného sdružení

- ✓ termín: 1. května – 6. června 2004; vernisáž: 2. května v 10 hodin

František Mervart: Výběr z tvorby

- ✓ termín: 13. června – 15. srpna 2004; vernisáž: 13. června v 10 hodin

Anna Hejzlarová: Obrazy

- ✓ termín: 22. srpna – 30. září 2004; bez vernisáže (malířka zemřela krátce před započítím výstavy)

Dny textilních řemesel

- ✓ termín: 4. – 8. října 2004
- ✓ interaktivní program pro školy

Babiččiny Vánoce (s tématem rodinný betlém a štědrovečerní stůl)

- ✓ termín: 16. – 19. prosince 2004
- ✓ vánoční výstava

TEXTILNÍ MUZEUM, DLOUHÁ CHODBA

Výtvarná tvorba seniorů

- ✓ termín: 4. května – 16. června 2004
- ✓ bez vernisáže
- ✓ výstava prací klientů Domova důchodců Na Třešňovce

Karel Vlček: Stuhly. Od návrhu k realizaci

- ✓ termín: 25. června – 15. srpna 2004
- ✓ bez vernisáže

Z hudebních tradic České Skalice

- ✓ termín: 1. září – 30. září 2004, prodlouženo do listopadu
- ✓ bez vernisáže
- ✓ archivní dokumenty a trojrozměrné předměty

TEXTILNÍ MUZEUM, V HALE

Fotografie Naděždy Chobotské

- ✓ termín: 4. května – 30. září 2004
- ✓ bez vernisáže

DALŠÍ AKCE V MALOSKALICKÉM MUZEJNÍM AREÁLU

Setkání s Boženou Němcovou

- ✓ 25. – 28. května 2004
- ✓ komponovaný program především pro školy, seznámení s životem Boženy Němcové v dobových souvislostech pomocí dramatizovaných výstupů z různých období života BN, ukázky české besedy v autentickém prostředí Jiřinkového sálu Muzea Boženy Němcové

Absolventské koncerty hudebních kursů Domu dětí a mládeže Bájo v České Skalici

- ✓ 21. června 2004 od 16 a 17.30 hodin

Předávání vysvědčení žákům 9. tříd Základní školy v České Skalici

- ✓ 25. června 2004 v 9 hodin

DALŠÍ AKCE V AREÁLU BARUNČINY ŠKOLY

Barunčina škola aneb Když chodila Božena Němcová do školy

- ✓ 25. – 28. května, 7.–11. června 2004
- ✓ komponovaný program především pro školy, ukázky dobového oblečení, písní, tanců, školní výuky a života dětí ve škole první poloviny 19. století

AKCE MIMO OBJEKTY MUZEA – SPOLUPOŘADATELSTVÍ

Pravěk na Českoskalicku

- ✓ 5. listopadu 2004, 18 hodin
- ✓ přednáška Mgr. Jana Tůmy, archeologa Regionálního muzea v Náchodě
- ✓ v prostorách Vily Čerych v České Skalici

MALOSKALICKÝ MUZEJNÍ AREÁL – NÁVŠTĚVNOST

	A	B	C	Y	Z	celkem	výpravy	Vab	Vš	Vc	Jš	Ja	JbT	Jc	celkem	výpravy
leden-duben	8	164	41			213	5								52	
květen	216	257	459	38	468	1438	50	48	4						2	
červen	116	586	666			1368	39		2						60	
červenec	702	345	218			1265	4	60							223	
srpen	595	313	130			1038	2	189	34						2454	44
září	101	173	132			406	5	20	140		227	746	725	108	686	26
říjen	5	84				89	3	7					679			
list.-pros.	53	136	4			193	5									
celkem	1976	2058	1650	38	468	6010	113	324	488	180	227	746	1404	108	3477	70

A – plně vstupné (30 Kč)

C – dětské vstupné (14 Kč)

Z – plně vstupné program (20 Kč)

Vc – dětské vstupné – pouze výstavy (5 Kč)

Ja – plně vstupné – výstava jiřínek (30 Kč)

JbT – jednotné vstupné – Dny textilních řemesel (20 Kč) – platí pro říjen

Vc – dětské vstupné – výstava jiřínek (14 Kč)

B – zlevněné vstupné (20 Kč)

Y – plně vstupné program (25 Kč)

Vab – plně a zlevněné vstupné – pouze výstavy (14 Kč)

Vš – dětské vstupné – pouze výstavy (1 Kč) – platí pro okruh smluvních škol z Českoskalicka

JbT – zlevněné vstupné – výstava jiřínek (20 Kč) – platí pro záři

Vš – dětské vstupné – platí pro říjen

Vš – dětské vstupné – –výstava jiřínek (5 Kč) – platí pro okruh smluvních škol z Českoskalicka

AREÁL BARUNČINY ŠKOLY – NÁVŠTĚVNOST

	A	B	C	celkem	výpravy	D	výpravy
květen	104	233	886	1223	32	1136	54
červen	232	449	1427	2108	67	1660	61
červenec	1104	353	574	2031	6		
srpen	1068	343	560	1971	3		
září	67	30	8	105			
celkem	2575	1408	3455	7438	108	2796	115

A – plně vstupné (14 Kč)

C – dětské vstupné (8 Kč)

B – zlevněné vstupné (10 Kč)

D – dětské vstupné (20 Kč)

KE KAPITOLE SLUŽBY / NÁVŠTĚVNOST